

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos

Sitovat tavoitteet

Selvitys tavoitteiden toteumasta ja olennaisista poikkeamista

Uusi oppivelvollisuuslaki tuli voimaan 1.8.2021 ja koski ensimmäisenä keväällä 2021 perusopetuksensa päättävää ikäluokkaa. Koulutusliikelaitoksella on ollut kaupunkiorganisaatiossa keskeisin vastuu uuden lainsäädännön toteuttamisesta. Toimintaan liittyvät lain tuomat uudet vaatimukset on pystytty toteuttamaan suunnitellusti. Yksi keskeisin lainsäädännönmuutos oli toisen asteen koulutuksen maksuttomuus, eli koulutuksenjärjestäjän on tarjottava opiskelijalle kaikki opiskelussa tarvittavat materiaalit ja välineet. Maksuttoman toisen asteen aiheuttamat kustannukset ovat olleet korkeammat kuin oli odotettu.

Koronapandemiasta pikkuhiljaa päästäessä liikelaitoksen kustannukset ovat jonkin verran kasvaneet alku vuoden aikana mm. palveluiden ostoissa. Koronapandemia on vaikuttanut yhä liikelaitoksen toimintaan koko lukukauden ajan.

Vuoden 2022 alusta Kajaanin kaupunki käynnisti 2.asteen koulutuksen selvityksen siitä, miten ammatillista ja lukiokoulutusta jatkossa alueella järjestetään. Selvitystyö on edelleen kesken ja on aiheuttanut epävarmuutta henkilöstössä. Selvitystyön vuoksi liikelaitoksen johtajan virkaa ei olla täytetty vakinaisesti eikä kehittämispäällikön virkaa ole täytetty lainkaan. Covid 19- pandemia, laajennetun oppivelvollisuuden tulo, henkilöstömuutokset ja 2. asteen selvitystyö ovat väistämättä vieneet panoksia ja voimia muilta uudistuksilta ja kehittämiskohteilta. Nämä seikat ovat myös koetelleet niin opiskelijoiden kuin henkilökunnan jaksamista kuluneen vuoden aikana.

Työelämän osaajatarve haastaa ammatillista koulutusta. Tämä on näkynyt tarkasteluajanjaksolla henkilöstön rekrytointien haastavuutena ja erityisesti osaajien saatavuusongelmina. Täyttämättä jääneet tehtävät ovat kuormittaneet koko organisaation jaksamista.

Koulutusliikelaitoksen vuosi on käynnistynyt talouden osalta aiempia vuosia vaisummin. Koulutusliikelaitoksen kirjanpidon mukainen tulos kesäkuun lopussa on 762 000 € ylijäämäinen, mutta Valtiokonttorin vaatiman tilastointitavan vuoksi kesäkuussa maksetut lomarahat on siirretty heinäkuun kuluksi, kuten on toimittu koko kaupungin osalta. Mikäli maksetut lomarahat näkyisivät kesäkuun kustannuksena, olisi koulutusliikelaitoksen kesäkuun lopun tulos noin 100 000 € tappiollinen.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset vaihtelut on tunnistettu riskiksi vuoden 2018 lakimuutoksen myötä. KAO on pärjännyt menneinä vuosina kelluvassa ja tuloksellisuuteen perustuvassa rahoitusjärjestelmässä hyvin, mutta kuluvan vuoden rahoituspäätös on ollut pettymys ja kirjattu myös riskin toteutumiseksi. KAO:n oppilaskehitys ja erityisesti oppisopimuskoulutuksen kasvu on kasvattanut KAO:n opiskelijavuosikertymää jo viime vuodesta asti. Tämän ajateltiin vaikuttavan myönteisesti myös kuluvan vuoden rahoituspäätöksiin. Joulukuussa julkistettu ensikertainen ammatillisen koulutuksen rahoituspäätös oli KAO:n osalta 27,3 M euroa, kun KAO:n talousarviossa valtionosuuksien määräksi on arvioitu 28,0 M euroa. Rahoitusvajetta saatiin kuitenkin paikattua kevään ensimmäisen lisäsuoritepäätöksen turvin, josta KAO sai opetukseen ja ohjaukseen sekä oppisopimuskoulutuksen koulutuskorvauksen korottamiseen kohdennettavaa perusrahoituksen harkinnanvaraista korotusta 934 000 €.

Maksuttomasta toisesta asteesta johtuvat kustannukset ovat tarkasteluajanjaksolla noin 80 000 €. Syksyn oppimateriaalihankinnat eivät ole kaikilta osin ehtineet kirjautua kesäkuun lopun tulokseen.

Osavuosisiraportissa esitetty tuloslaskelma sisältää poikkeuksellisesti myös liikelaitoksen sisäiset tilit. Normaalisissa kuukausiraportoinnissa koulutusliikelaitoksen tuloslaskelma esitetään ulkoisena tuloslaskelmana ilman sisäisiä eriä.

Sitova tavoite	Tavoite 2022	Toteutunut 30.6.	Tila
Tuottovaatimus	Peruspääoman korko.		Toteutuu
Tilikauden ylijäämä	Ylijäämä ennen varauksia > 0	Koulutusliikelaitoksen ylijäämä 30.6.2022 on 761 712 €.	Toteutuu

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnallinen tavoite	Mittari	Tavoite 2022	Toteutunut 30.6.	Tila
------------------------	---------	--------------	------------------	------

Hyvää elämää älykkäässä kaupungissa

Koulutusliikelaitos on vahva toisen asteen toimija Kajaanissa, Kainuussa ja Koillismaalla.	KAOn yhteishaun 1. sijaiset hakijat	> 520	555	Toteutuu
Koulutusliikelaitos on vahva toisen asteen toimija Kajaanissa, Kainuussa ja Koillismaalla.	KAOn jatkuvassa haussa hakeneiden henkilöiden määrä vuodessa	> 1800	1.1.2021 - 30.6.2021 jatkuvassa haussa haki 1088 henkilöä pitkäkestoiseen koulutukseen. Koko vuonna hakijoita 1989 henkilöä. 1.1.2022 - 31.7.2022 jatkuvassa haussa haki 1067 henkilöä pitkäkestoiseen koulutukseen.	Toteutuu
Koulutusliikelaitos on vahva toisen asteen toimija Kajaanissa, Kainuussa ja Koillismaalla.	Kajaanin lukion 1. sijaisia hakijoita	> 180	195	Toteutuu
Koulutusliikelaitos hyödyntää käyttäjälähtöistä teknologiaa.	Opiskelijapalautekyselyn kohta 6. Opetustilat, välineet, työpaikat, digitaaliset ja muut oppimisympäristöt edistävät oppimistani. Vastaus asteikko 1-5.	> 4,2	4,2	Toteutuu

Resurssiviisautta luontokaupungissa

Koulutusliikelaitos toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.	Olemme kestävän kehityksen sertifioitu koulutusliikelaitos (OKKA-säätiö).	Kaikkien yksiköiden sertifiointi ja niiden päivittäminen.	KAOn uusintasertifiointi toteutettu. Lukiolla sertifiointiprosessi on käynnissä.	Toteutuu osittain
--	---	---	--	-----------------------

Koulutusliikelaitos käyttää tiloja tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti.	Tilojen käyttöaste	Käyttöasteen seurannan toteutus.	Ei ole edennyt. Toivotaan yhteistyötä kaupungin tilapalveluilta.	Ei toteudu ☐
---	--------------------	----------------------------------	--	--

Tulevaisuus nuorissa

Opiskelijamme viihtyvät ammattiopistossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Opiskelijapalauttekyseleyn päätökysely, kohta 31. Suositelisitko oppilaitosta? (1–10)	> 8,5	8,5	Toteutuu ☒
Opiskelijamme viihtyvät lukiossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Lukion opiskelijakysely: Voin suositella Kajaanin lukiota muille.	Päätökyselyn ja Tulokyselyn vastausten keskiarvo yli 4,2	4,2	Toteutuu ☒
Opiskelijamme viihtyvät ammattiopistossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Opintojen keskeyttäminen KAOssa (Koski-palvelusta katsotaan eronneeksi) Katso-taan eronneeksi sisältää kaikki eroamiset, kuten alanvaihdot.	< vuonna 2021	Eroprosentti aikavälillä 1.1.21 - 30.6.21 oli 7,8%. Eroprosentti aikavälillä 1.1.22 - 30.6.22 oli 7,2%.	Toteutuu ☒
Opiskelijamme viihtyvät lukiossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Opintojen keskeyttäminen lukiossa. (Vipusesta katsottu eronneeksi %)	Eroprosentti on vuosi-tasolla pienempi kuin koko Suomen lukioi-den eroprocentti.	Koko Suomen eropro-sentti ensimmäisen puolen vuoden aikana on 7,7%. Kajaanin Lukion eroprocentti vastaavalla ajalla on 3,1%.	Toteutuu ☒
Opiskelijamme viihtyvät ammattiopistossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Opiskelijapalautteen päätökyselyn opiskelijan hyvinvointi kategorian kysymysten vastausten keskiarvo (1-5) Koen, että kiusaami-seen, syrjintään tai häirintään puututaan. Minulla oli halutes-sani mahdollisuus osallistua oppilaitok-sen toiminnan kehittä-miseen. Opiskelijoita kohdel-tiin yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Opiskeluhoitopalve-lut olivat tarvittaessa	> 4,2	4,1	Ei toteudu ☐

	käytettävissäni (esimerkiksi terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi). Opiskeluympäristöni oli turvallinen.			
Opiskelijamme viihtyvät lukiossa ja ovat tyytyväisiä opiskeluunsa.	Tulo- ja päättökyselyiden Ilmapiiiri-osien kysymysten keskiarvo.	> 4,0	3,9	Ei toteudu ☐

Osaajista elinvoimaa

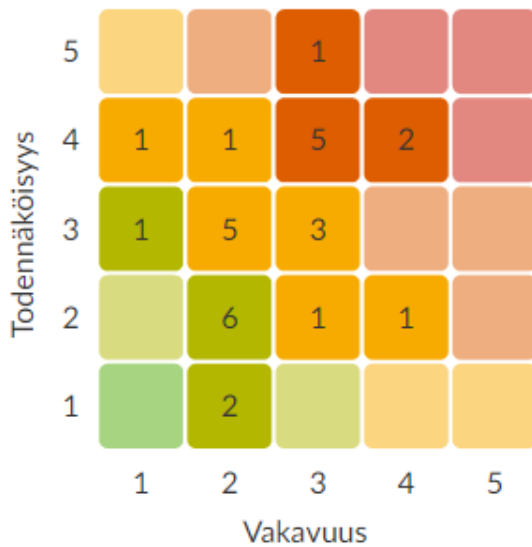
Koulutustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta	Suoritettujen ammatillisten tutkintojen lukumäärä Suoritettujen ammatillisten tutkinnon-osien lukumäärä Suoritettujen ylioppilastutkintojen lukumäärä	> 2021	1.1.21 - 30.6.21 tutkintoja 601 kpl (449 PT, 152 AT/EAT) 1.1.22 - 30.6.22 tutkintoja 736 kpl (435 PT, 301 AT/EAT) 1.1.21 - 30.6.21 tutkinnon osia 4800 kpl (3970 PT, 830 AT/EAT) 1.1.22 - 30.6.22 tutkinnon osia 4979 kpl (3796 PT, 1183 AT/EAT) Vuonna 2021 ylioppilastutkinnon suorittaneita oli 150 2022 keväällä ylioppilastutkinnon suorittaneita oli 133	Toteutuu ☒
Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.	Opiskelijapalautteen päättökysely: Oma arviot tulevasta tilanteestasi koulutuksen jälkeen. Vastauksena: Töissä tai jatko-opinnoissa	> 83%	90,8%	Toteutuu ☒
Opiskelijat työllistyvät opintojen päätyttyä tai jatkavat opintojaan.	Lukion opiskelijoiden sijoittuminen töihin tai jatko-opintoihin	> 83 %	83,9%	Toteutuu ☒
Koulutustarjontamme on laaja-alaista ja se palvelee aluetta ja yksittäistä asiakasta	Työelämäpalautteen keskiarvo (1-5)	> 4	4,1	Toteutuu ☒

Riskienhallinta

- 20 – 25 Kriittinen tai ei siedettävissä oleva riski.** Tällainen riskitekijä vaatii yleensä välittömiä toimia.
- 10 – 16 Merkittävä tai nopeasti toimenpiteitä vaativa riski.** Yleensä tämän kaltaiselle riskille on luotava suunnitelma, jolla sitä hallitaan, esimerkiksi sen pienentämisen osalta.
- 4 – 9 Huomioitava tai seurattava riski.** Välittömät toimenpiteet eivät ole välttämättömiä, mutta riskiä ja sen kehittymistä on seurattava.
- 1 – 4 Ei riskiä tai hyvin matala riski.** Ei vaadi välittömiä toimenpiteitä.

Riskikartta

Koulutusliikelaitoksen 10 merkittävintä riskiä:

Kohde	Riski	RL	↓	Hallintatoimet	Tila	Hall. %	Toteutuneet ri...	Päivitetty	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Asuntoloiden kuntoon liittyvien korjausinvestointien laukeaminen	16		3 kpl	Seurannassa	0%		21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Osaavan työvoiman saatavuus.	16		2 kpl	Seurannassa	0%	1 kpl	21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Koulutusliikelaitoksen johtamisen rakenne ja hallintomallin tulevaisuus on epäselvä.	15		2 kpl	Seurannassa	0%	1 kpl	21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Organisaation johdon varahenkilöjärjestelmä on haavoittuvainen. Osaaminen ja vastuut ovat yksittäisten ihmisten varassa.	12		1 kpl	Seurannassa	0%	1 kpl	21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Opetustoiminta ja siihen liittyvien prosessien tasalaatuisuus.	12		1 kpl	Seurannassa	0%		21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vuosittaiset heilahtelut.	12		2 kpl	Seurannassa	0%	1 kpl	21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Kiinteistöjen määrä ja käyttöaste ei ole taloudellisesti kannattavalla tasolla.	12		3 kpl	Seurannassa	0%		21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Alueen työvoimapulaan vastaaminen.	12		1 kpl	Seurannassa	0%		21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Kiinteistöjen sisäilma.	9		1 kpl	Seurannassa	100%		21.06.2022	↕
Liikelaitokset > Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitos	Työn vaatavuudet kasvavat ja henkilöstö uupuu.	9		3 kpl	Seurannassa	0%		21.06.2022	↕

Sisäinen valvonta

Valvonnan kohde	Toimenpiteet	Toteutunut 30.6.
Päätöksentekoprosessi	Toimitaan 2020 päivitetyn toimintäsäännön, sekä Kajaanin kaupungin hallintasäännön mukaisesti.	Toteutunut suunnitellusti.
Henkilöstöasiat	Noudatetaan voimassa olevia työehtosopimuksia ja Kajaanin kaupungin ohjeistuksia. Henkilöstön kanssa käydään vuosittain kehityskeskustelut. Koulutusliikelaitoksen uudessa organisaatiossa toimii pedagoginen suunnittelija, jonka tehtäviin kuuluu liikelaitoksen henkilöstön osaamisen kehittämisen koordinointi.	Toteutunut suunnitellusti. Kehityskeskusteluita jatketaan henkilöstön kanssa syksyllä.
Taloussuunnittelu	Talousarvion sitovuuden noudattaminen. Investointiosan toteuttaminen. Vuosittaiset tuloskeskustelut tulosyksiköiden esimiesten kanssa. Talouden prosessien kehittämistä jatketaan yhteistyössä konsernihallinnon talouspalveluiden kanssa.	Koulutusliikelaitoksen tuloskehitys on talousarviota parempi. Investointien toteuma ajanjaksolta 1.-6.2022 on 278 000 €. Rajusti kohonneet hinnat voivat vaikuttaa investointien toteutumiseen loppu vuoden osalta. Sovitut hankintaprosessit on pyritty laittamaan alulle jo alkuvuoden aikana. Talousarviota pohjustavat tuloskeskustelut on käyty esihenkilöiden kanssa touko-kesäkuussa.
Kirjanpito ja maksuliikenne	Kirjanpito on ajantasainen ja luotettava. Ostolaskut käsitellään asianmukaisesti ja ajantasaisesti. Huolehditaan sijaisjärjestelyistä ja opastuksesta. Kassojen tarkistukset.	Toteutuneet suunnitellusti. Kassojen tarkistukset suoritetaan syksyllä.
Talousraportointi	Kuukausittaisen taloustilanteen käsittely esimieskokouksissa ja johtokunnassa. Esimiehillä on vastuu oman tulosalueensa talouden seurannasta. Mahdollisiin poikkeamiin reagoidaan.	Toteutunut suunnitellusti.

Omaisuuuden hallinnointi	<p>Koulutusliikelaitoksen hankinnoissa noudatetaan kilpailutettuja hankintasopimuksia.</p> <p>Hankinta- ja ostoprosessien kehittäminen konsernihallinnon hankinta-asiantuntijoiden kanssa.</p>	Toteutunut suunnitellusti.
Tietohallinto ja tietoturva	<p>Toimitaan Kajaanin kaupungin tietohallinnon kanssa yhteistyössä tehtyjen tietoturvaan liittyvien ohjeiden mukaan.</p> <p>Liikelaitoksessa toimii tietosuoja- ja arkistovastaava (oto).</p> <p>Tietohallintopalveluiden vaikuttavuuden arviointi.</p>	Toteutunut suunnitellusti.
Avustusten, takausten ja vakuuksien myöntäminen	<p>Koulutusliikelaitos ei myönnä vakuuksia eikä takauksia.</p> <p>Liikelaitoksen johtaja myöntää avustukset henkilökuntakerholle ja Urheilukaatemielle.</p>	<p>Koulutusliikelaitos ei myönnä vakuuksia eikä takauksia.</p> <p>Koulutusliikelaitoksen henkilökuntakerholle on maksettu avustusta 7 725 €.</p>
Sopimushallinta	Toimintasääntö määrittelee sopimusten tekijät ja sopimusten hallinnoinnista vastaa hallintosihteeri.	Toteutunut suunnitellusti.
Hankeiden (projektien) hallinnointi	Hankeiden avulla kehitetään toimintaa strategian mukaisesti ja niitä koordinoidaan koulutusliikelaitoksen kehittämis- ja kv-tiimissä.	Toteutunut suunnitellusti.

Kajaanin kaupungin koulu- tusliikelaitos	TA 1-6	TOT 1-6	Jaksotettu	Jäljellä oleva	TOT 1-6	
1000 €	2022	2022	erotus	määräraha	2021	
TA 2022	2022	2022	erotus	2022	2021	
LIKEVAIHTO	38 653	19 241	19 025	-216	19 628	18 617
Valm ja keskener tuott var lis (+) ja väh (-)				0	0	
Valmistus omaan käyttöön				0	0	
Liiketoiminnan muut tuotot	1 901	906	531	-375	1 369	483
Tuet ja avustukset				0	0	
Materiaalit ja palvelut	-13 074	-6 738	-5 724	1 014	-7 350	-5 560
Henkilöstökulut	-20 308	-10 983	-9 763	1 220	-10 545	-9 373
Poistot ja arvonalentumiset	-1 388	-694	-533	161	-855	-574
Liiketoiminnan muut kulut	-5 779	-2 949	-2 986	-37	-2 793	-2 844
Liikelyi-/Alijäämän erät yht.	-38 647	-20 458	-18 475	1 983	-20 173	-17 867
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	6	-1 216	551	1 767	-545	750
Rahoitustuotot ja -kulut	-5	-3	-2	1	-3	-1
Yli-/Alijäämä Ennen sat. eriä	1	-1 219	549	1 768	-548	749
Satunnaiset tuotot ja -kulut				0	0	
Yli-/Alijäämä Ennen varauk- sia	1	-1 219	549	1 768	-548	749
Poistoeron, var, rahast. lis(-)/väh(+) yht.	360	187	213	25	147	299
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	361	-1 032	762	1 793	-401	1 048